

2020 Onderzoek

Open Hiring werkt!

Voor het programma Open Hiring® hebben we in 2020 onze zogeheten pilotfase afgerond. Ons Open Hiring-avontuur begon in 2016 en vier jaar na dato hebben we de balans opgemaakt. We hebben Nederland kennis laten maken met de baan zonder sollicitatiegesprek. Het biedt werkzoekenden en bedrijven nieuwe perspectieven. Om het effect te meten en te leren van de ervaringen van de eerste Open Hiring-bedrijven, zijn er een tweetal studies uitgevoerd: een effectevaluatie bij Open Hiring-medewerkers door de Vrije Universiteit Amsterdam. Daarnaast een procesevaluatie bij Open Hiring-werkgevers door Start Foundation zelf.

Procesevaluatie

De eerste vijf pilotbedrijven zijn onderzocht. In totaal zijn bij deze bedrijven dertig interviews uitgevoerd, waaronder dertien afsluitende interviews met werkgevers en Life coaches.

Er werken 40 tot 210 medewerkers. Functies die beschikbaar werden gesteld voor Open Hiring, zijn logistiek medewerker, assemblagemedewerker, productiemedewerker en algemeen medewerker. Het betreft ongeschoold werk om de drempel naar werk zo laag mogelijk te houden. De belangrijkste conclusies:

- De werkgevers vinden Open Hiring een interessant concept, dat aansluit bij waar hun bedrijf voor staat. Voor twee werkgevers zijn problemen in de personeelsvoorziening ook een belangrijke, of de belangrijkste, reden om deel te nemen.
- Sommige werkgevers vonden het spannend, omdat ze niet wisten wat er op hen zou afkomen. In alle gevallen werd echter geconcludeerd dat eventuele risico's aanvaardbaar waren of niet anders dan gebruikelijk.
- De bedrijven bieden laagdrempelig werk, maar ook dan kunnen werkzoekenden niet altijd instromen. Dit komt bijvoorbeeld omdat men het werk fysiek alsnog niet aankan of omdat de werktijden niet aansluiten bij de wensen van de werkzoekende.
- Financiering van de Life coach lijkt een belangrijke randvoorwaarde voor een verdere uitrol van Open Hiring.

Effectonderzoek

De Vrije Universiteit Amsterdam heeft een kwalitatief effectonderzoek uitgevoerd om de ervaringen van betrokken medewerkers in kaart te brengen.

In totaal hebben de onderzoekers in vier pilotbedrijven interviews gehouden met twintig Open Hiring-medewerkers. Voornaamste conclusies zijn:

- Voor nagenoeg alle Open Hiring-werknemers geldt dat zij in de loop der jaren op afstand van de arbeidsmarkt zijn geraakt.
- Werkzoekenden geven aan niet op eigen kracht werk te kunnen vinden.
- De werkzoekenden hadden geen duidelijk beeld van wat ze wel en niet konden. Ze vonden zichzelf onvoldoende toegerust voor de arbeidsmarkt.
- Men heeft behoefte aan zekerheid van structureel werk in plaats van tijdelijke dienstverbanden.
- Het gegeven dat je mag blijven bij goed functioneren, heeft tot effect dat medewerkers direct gezien worden als volwaardig werknemer.
- De cultuur van alle bedrijven wordt als prettig ervaren, er is ruimte om te zijn wie je bent.

Voor het grootste deel van de medewerkers heeft Open Hiring een positieve invloed op hun leven. Over het algemeen ervaren zij Open Hiring als een nieuwe kans, een manier om weer zelfvertrouwen, zelfwerkzaamheid (regie) en sociale verbinding te krijgen. Zij zien zichzelf als een belangrijke, volwaardige werknemer, mede doordat ze mogen zijn wie ze (willen) zijn en niet als een nummer worden behandeld.

Publicatie 'Open Hiring werkt!'

Het lijkt er op dat Open Hiring in Nederland kan slagen. Bij de zeventien bedrijven tot nu toe staan ruim vijfhonderd mensen in de wachtrij voor een betaalde baan. In totaal 95 mensen vonden werk via Open Hiring in Nederland. Alle onderzoeken samen, en de ervaringen van zowel werkgevers als werknemers, geven voldoende voedingsbodem voor het vertrouwen in de toekomst. Lees hier het rapport.

Kosten-batenanalyse basisbaan

Het fenomeen van de zogeheten basisbaan mag zich in toenemende mate in belangstelling verheugen. Dat vinden wij van Start Foundation a priori positief. Immers, zo veel mogelijk mensen via werk aan de samenleving mee laten doen, is belangrijk. Juist ook voor mensen die weinig kans maken op de reguliere arbeidsmarkt. Wij spannen ons daar al jaren voor in. Maar we moeten kritisch blijven en onszelf niet te snel rijk rekenen. Daarom deden wij in 2020 onderzoek naar de eerste twee pilots met basisbanen in Nederland. Dit onderzoek werd uitgevoerd door onderzoeksinstituut Ecorys bij twee pilots van de basisbaan. Inmiddels is dit onderzoek in 2021 gepubliceerd.

Onderzoek Heilige Boontjes

Heilige Boontjes is een koffiehuis en -branderij in hartje Rotterdam. Het richt zich expliciet op jongeren met een strafrechtelijk verleden, hoewel er ook andere kwetsbare jongeren in het traject zitten. Uit ons impactonderzoek afgelopen jaar bleek dat minder dan de helft (44%) van de jongeren een strafblad heeft, maar het betreft daarnaast ook jongeren waarbij dat juist wordt voorkomen (en dat is altijd nog beter dan genezen). Daarnaast valt 37% van de deelnemers vroegtijdig uit (zonder uitzicht op baan of opleiding). Van de jongeren die het traject wel 'voltooien', stroomt een kleine meerderheid uit naar werk. De meesten blijven in dienst van Heilige Boontjes. Over de duurzaamheid van de resultaten is weinig bekend, omdat de helft van de uitgestroomde jongeren op een gegeven moment van de radar verdwijnt. De geïnterviewde deelnemers hebben het leer-werktraject veelal als positief ervaren, het heeft bijgedragen aan motivatie en zelfvertrouwen.

Derden

Start Foundation heeft in 2020 de medewerking verleend aan de publicatie van een tweetal boeken:

Stop met sociaal ondernemen door Peter Hobbelen (Het is een boek over de worsteling van sociale ondernemingen om vanuit schaalvergroting tot een bedrijfseconomisch verdienmodel te komen. En het is vooral een boek over de toegevoegde waarde en de voortrekkersrol die ondernemers kunnen spelen om werk te bieden aan de kwetsbare groep van mensen met een arbeidsbeperking.)

“ Peter Hobbelen is een van de weinigen die er echt in is geslaagd om duurzaam een succesvol sociaal bedrijf neer te zetten

— Jos Verhoeven

De belofte van de social impact bond door Hans van de Veen en Menno Bosma (Beleggen in multiprobleemgezinnen, werkloze jongeren of eenzame ouderen: leek dat tot voor kort een absurde gedachte, inmiddels gebeurt het. Overal ter wereld steken private investeerders geld in de oplossing van maatschappelijke problemen. Overheden belonen hen daarvoor als het lukt. Social impact bonds behalen rendementen variërend van enkele procenten tot ruim boven de tien procent. Nederland behoort na de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk tot de koplopers op dit terrein. Zien we hier een glimp van de toekomst van ons sociale stelsel?)